

ת"פ 843/08 - מדינת ישראל נגד ג'לגוליה (תכנון וביצוע) בע"מ, אחסאן ג'לג'וליה

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו
ת"פ 843-08 מ.י. משרד התמ"ת המחלקה
המשפטית-עו"ז נ' ג'לג'וליה (תכנון וביצוע) בע"מ

לפני

כב' השופט דורי ספיבק

המאשימה: מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד אלכס וייס

נגד

הנאשמת: 1. ג'לגוליה (תכנון וביצוע) בע"מ

2. אחסאן ג'לג'וליה

ע"י ב"כ עו"ד איהאב ג'לג'ולי

גזר דין

1. ביום 18.4.14 הורשעה הנאשמת 1, שהינה חברה העוסקת בביצוע פרויקטים הנדסיים ובניה, בכך שביום 19.3.06 העסיקה בלא היתר עבודה ארבעה עובדים פלסטינים שאינם אזרחי ישראל או תושביה, במסגרת עבודות שביצע בבית ספר בנתניה. הנאשם 2 הורשע בעבירות אחריות נושא משרה שיוחסו לו בכתב האישום בקשר לעבירות שביצעה הנאשמת.

הבקשה לביטול הרשעת הנאשם 2

2. ביום 19.6.14 היו אמורים להישמע הטיעונים לעונש, אך לאור טענת הנאשם 2 לפיה ייגרם לו נזק בלתי הפיך ככל שלא תבוטל הרשעתו, נעתרנו לבקשתו והורינו לשירות המבחן להגיש לתיק בית הדין תסקיר שבו תיכלל המלצה האם יש מקום להיעתר לבקשת הסניגור לפיה תבוטל הרשעת הנאשם 2. ביום 6.11.14 הוגש תסקיר מבחן לתיק. בתסקיר הודגש שמדובר באדם מתפקד, שביצוע העבירה אינו מאפיין את התנהלותו בדרך כלל ומהלך חייו. התסקיר כלל המלצה לבטל את ההרשעה, נוכח העובדה שמדובר בעבירה ראשונה בחייו "ועל מנת להימנע מפגיעה בעתידו".

3. בהתאם להוראת סעיף 192א' לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982, מוסמך בית הדין, כל

עמוד 1

עוד לא ניתן גזר דין, להורות על ביטול ההרשעה. עם זאת, הלכה פסוקה היא (ע"פ 6291-05-10 א. כפיר אחזקות בע"מ נ' מדינת ישראל (31.1.12) כי:

"הסמכות לבטל הרשעה מופעלת על ידי בתי המשפט במשורה, תוך שמירת נקודת המוצא כי אדם אשר הוכחה אשמתו בהליך פלילי - יש להרשיעו בדין. ההרשעה מהווה פועל יוצא מהפרת הנורמה הפלילית ומסייעת למיצוי ההליך הפלילי ותכליותיו. יישום נקודת המוצא מאפשר הליך אכיפת חוק תקין ושוויוני. בנוסף, הקפדה על עצם ההרשעה נדרשת לצורך הכרעת המסר ההרתעתי הרצוי..."

משכך, הסמכות להורות על ביטול הרשעה אמורה להיות מופעלת במקרים חריגים בלבד, בהם מתקיימות נסיבות יוצאות דופן המצדיקות זאת... נסיבות יוצאות דופן כאמור עשויות להיות נסיבות בהן 'אין יחסי סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה'... היינו נסיבות בהן 'עלול להיווצר פער בלתי נסבל בין עוצמת הפגיעה של הרשעה פלילית בנאשם האינדיבידואלי לבין התועלת שתצמח לחברה ולאינטרס הציבורי מקיומה של הרשעה'.

על פי ההלכה הפסוקה, קיימים שני תנאים מצטברים להימנעות מהרשעה - האחד כי ההרשעה פוגעת פגיעה חמורה בשיקום הנאשם; השני, כי סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על הרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הנאשם האחרים (עניין כתב). נדרש לפיכך איזון עדין, בין האינטרסים הציבוריים הרלוונטיים וביניהם הצורך בהרתעת הרבים, הוקעה חברתית ואכיפה שוויונית, לבין הנזק הצפוי לנאשם הספציפי כתוצאה מעצם ההרשעה".

נוסיף, שבפסק דין שניתן בחודש שעבר (ע"פ 57160-01-14 מדינת ישראל נ' חדוות הורים בע"מ (8.11.14), להלן: עניין חדוות הורים), קיבל בית הדין הארצי ערעור שהגישה המדינה על החלטת בית דין זה לבטל הרשעה של נאשם שהורשע בעבירות דומות, מבחינת חומרתן, לאלה שבהן הורשע הנאשם בתיק שלפני. בפסק דינה של כב' השופטת סיגל דוידוב-מוטולה אושררה ההלכה שלעיל, תוך שבית הדין הארצי חוזר ומדגיש שלצורך ביטול הרשעה, על הנאשם להוכיח "כי תיגרם לו פגיעה מעצם הרשעתו שהינה חמורה מהפגיעה הנגרמת לכל אדם אשר מורשע בעבירות דומות". כך, באותה פרשה טען הנאשם, אך לא הוכיח, שאם יורשע לא יוכל לגשת למכרזים בתחום הסיעוד.

4. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים לכאן ולכאן, הגעתי למסקנה שהנאשם לא הוכיח שייגרם לו נזק בלתי הפיך כתוצאה מביטול ההרשעה, משכך דין בקשתו לביטול ההרשעה להידחות. להלן אפרט כיצד הגעתי למסקנה זו:

ראשית מעיון בתסקיר המבחן עולה שאין בו כל התייחסות לסוגיית נזק קונקרטי כזה או אחר שייגרם לנאשם כתוצאה מהרשעתו, מלבד אמירה כללית וסתמית, שאין בה לדעתנו די, לפיה בהרשעה יהיה כדי לפגוע בעתידו;

שנית הנאשם אמנם הגיע חוות דעת משפטית של עורך דין, שבה מצוין שרשות רשאית לסרב למנות עובד שהורשע בעבירה על חוק עובדים זרים, רשאית לסרב להזמין עבודה מנותן שירות שהורשע בעבירה שכזו, ולכן להימנע מהעסקת קבלן שהורשע בעבירה על החוק. כל זאת ידוע היה לבית דין זה אף ללא חוות הדעת שהוגשה. ברם, עצם קיומו של שיקול דעת מסוג זה אין משמעותו שכל הרשעה אכן תפגע באופן מהותי וגורף בסיכוייו של הנאשם לעבוד בכלל, ולעבוד עם רשויות מקומיות בפרט. בה במידה סביר שמקבלי ההחלטות יביאו בחשבון שמדובר בהרשעה בודדת של אדם שאין לחובתו הרשעות קודמות, שביצוע העבירה אינו מאפיין את התנהלותו בדרך כלל ובמהלך חייו, כך בין היתר על פי תסקיר שירות המבחן שהוגש, ולכן המשקל שיינתן על ידם לקיומו של הרשעה זו יהיה נמוך באופן משמעותי מזה שעשוי להינתן להרשעות של אחרים במקרים אחרים ובנסיבות אחרות;

ושלישית הכרעת הדין בתיק זה ניתנה עוד ביום 18.4.14. חלפו עברו לא פחות משמונה חודשים מאז הינתנה, ועל כן ככל שהרשעה שכזו אכן "גורמת לנאשם בלתי הפיך" היה באפשרותו, מן הסתם, לתת דוגמאות כאלה ואחרות לאופן שבו במהלך תקופה לא קצרה זו נפגעה עבודתו או נפגעו עסקיו כתוצאה מהרשעה זו. ברם, הנאשם בעצמו טען אך ורק לנזק עתידי, ולא טען (וממילא גם לא הוכיח) שעקב ההרשעה כבר נגרם לו נזק כלשהו, ודאי שלא נזק כבד, בתקופה שחלפה מאז הורשע. כמו כן, הנאשם אמנם טען ש"בתקופה הקרובה ביותר הוא הולך גם להתמנות למהנדס תכנון ובניה" וכי מינויו הצפוי יבוטל אם לא תבוטל הרשעתו, אך הוא לא הוכיח טענתו זו - בדבר כך שמועמדותו אכן נשקלת ברצינות לעת הזו - בעדות או במסמך בכתב כלשהו.

מתחם העונש

5. המאשימה עתרה למתחם קנס לגבי הנאשמת שיעמוד על בין פי ארבעה מגובה הקנס המקורי (160,000 ₪, לפי 10,000 ₪ לכל עבירה X 4 עובדים X 4) לבין סך של 467,200 שהינו הקנס המירבי, ובתוך מתחם הקנס עתרה להשתת קנס בגובה כ- 230,000 ₪. לגבי הנאשם, עתרה המאשימה לכך שיושת עליו קנס בסך 116,800 ₪, לפי 50% מהקנס המירבי.

6. בפרשת *חדוות הורים*, שבה הורשעו הנאשמים בהעסקת שישה עובדים זרים, נקבע מתחם הענישה לחברה שהורשעה שם לבין 60,000 ₪ לבין 187,920 ₪, ואילו מתחם הענישה לנושא המשרה שם שהורשע בעבירות הנגזרות נקבע לרבע ממתחם העונש שנקבע לחברה, דהיינו בין 15,000 ₪ לבין 46,980 ₪. למדתי את השיקולים השונים עליהם הצביע בית הדין הארצי באותה פרשה לקביעת מתחם הקנס בנסיבות שם, הכל בהתאם לתיקון 113, ואני סבור שככלל הם נכונים וישימים אף למקרה שלפני, בנסיבות כאן. עם זאת, יש כמובן במקרה שלפני לקבוע מתחם נמוך יותר הן לחברה והן לנושא המשרה, בשים לב לכך שמדובר כאן בהרשעה בהעסקת 4 עובדים בלבד ללא היתר, לעומת 6 במקרה שנדון בפרשת *חדוות הורים*. משכך, המתחם לחברה הנאשמת אותו אני קובע יהיה בין 40,000 ₪ ל- 125,000 ₪ ואילו מתחם הקנס לנושא המשרה הנאשם יהיה בין 10,000 ₪ ל- 30,000 ₪.

7. בקשר למתחם אותו קבעתי, אבקש להדגיש שהנאשמים לא הצביעו על קשיים כלכליים המצדיקים קביעת מתחם קנס נמוכים יותר לגביהם. כידוע, על פי תיקון 113 על בית הדין הקובע מתחם ענישה להביא בחשבון גם את מצבו הכלכלי של הנאשם (סעיף 40 ח' לחוק העונשין, תשל"ז-1977). משכך, מובן שלו היה מוכח בפנינו מצב כלכלי לא טוב של מי מהנאשמים היה בכך כדי להביא לקביעת מתחם ענישה נמוך יותר. במקרה שכזה, הרף התחתון של מתחם הענישה לא היה חייב להיות מחושב לפי כפל הקנס המנהלי (שכן גם לפי הוראת 2 (א) לחוק עובדים זרים, תשנ"א-1991, רשאי בית המשפט להקל ולקבוע קנס נמוך יותר מכפל הקנס המינהלי, מטעמים מיוחדים שיירשמו). כמובן שהדברים נכונים אף לגבי העלאת מתחמי הקנס. כלומר, לו היתה המאשימה מוכיחה שהנאשמים הם עתירי ממון, היה בכך כדי להוביל לקביעת מתחמי קנס גבוהים יותר.

קביעת גובה הקנסות בתוך המתחמים

8. העדרן המוחלט של הרשעות קודמות לנאשמים, כמו גם העובדה שלא הושתו על החברה קנסות מנהליים בגין הפרות חוק קודמות, מהווה לדעתי שיקול מכריע לבחירת קנס הולם הקרוב יותר לרף התחתון של מתחמי הקנס שקבעתי. בקשר לכך יש להביא בחשבון גם את תסקיר שירות המבחן החיובי, ואת גילו המבוגר יחסית (62) של הנאשם. משכך, אני קובע שהקנס שיוטל על הנאשמת יעמד על סך של 50,000 ₪, לתשלום ב- 25 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.2.15, ואילו הקנס שיוטל על הנאשם יעמוד על סך 12,000 ₪, לתשלום ב- 12 תשלומים שווים ורצופים החל מיום 1.2.15.

כל אחד מהנאשמים יחתום על התחייבות שלא לעבור עבירה על חוק עובדים זרים, התשנ"א-1991, וזאת למשך 3 שנים, שאם לא כן יחוייב בקנס בסך של 100,000 ₪.

לבקשת הצדדים, גזר דין זה ניתן בהעדר הצדדים, והוא יישלח אליהם בדואר.

זכות ערעור בתוך 45 יום לבית הדין הארצי בירושלים.

ניתן היום, כ"ז כסלו תשע"ה, 19 דצמבר 2014, בהעדר הצדדים.